

Математика

Урок № 45 група 12 27. 04. 2020

Тема уроку. Найбільше і найменше значення функції на проміжку

Сьогодні ви вивчите правила знаходження найбільшого і найменшого значення функції, а також навчитеся застосовувати їх при розв'язуванні завдань.

I. Повторюємо за допомогою вправи «Так чи ні»

1	$Y=2$	$Y' =0$
2	$Y=2x$	$Y' =2$
3	$Y=5,5x$	$Y' =5,5$
4	$Y=x^2$	$Y' =2x$
5	$Y=2x^2$	$Y' =6x^2$
6	$Y=x^4$	$Y' =x^2$
7	$Y=x^3+2$	$Y' =3x^2$
8	$Y = \cos x$	$Y' = - \sin x$
9	$Y = \sin x$	$Y' = \cos x$

Перевір свої знання з теми «Похідна»

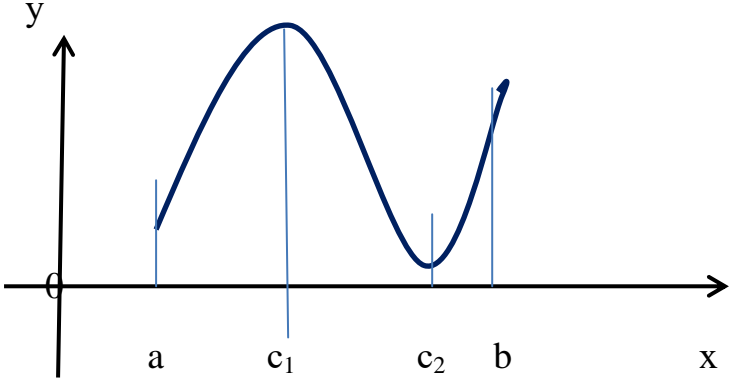
1	$Y=x^4+2$	$Y' =4x^3$
2	$Y=2x^3$	$Y' =6x^2$
3	$Y=0,5x-1$	$Y' =25x^4$
4	$Y=5x^5+5$	$Y' =\cos x$
5	$Y=\sin x$	$Y' =40x^9$
6	$y=\cos x$	$Y' =1$
7	$y=\operatorname{tg} x$	$Y' =-\sin x$
8	$y=\operatorname{ctg} x$	$Y' = Y' =18x$
9	$Y=3x^3+x$	$Y' =0,5$
10	$y=x$	$Y' = -\frac{1}{\sin^2 x}$
11	$Y=7$	$Y' =9x^2+1$
12	$y=\sqrt{x}$	$Y' =0$
13	$Y=9x^2-6$	$Y' =5\cos x$
14	$Y=2\sqrt{x}$	$Y' =40x^9$
15	$Y=5\sin x$	$Y' =-\frac{2}{3}\sin x$
16	$Y=1+2x+0,6$	$Y' =-\frac{7}{\sin^2 x}$
17	$Y=12\operatorname{tg} x$	$Y' =3\cos 3x$
18	$Y=7\operatorname{ctg} x$	$Y' =-\frac{5}{6}\sin 5$ $Y' =\frac{5}{6}x$
19	$Y=\sin 3x$	$Y' =3+26x$
20	$Y=\cos$	$Y' =25+5x^4$

21	$Y=3x+13x^2$	$Y' = \frac{10}{x}$
----	--------------	---------------------

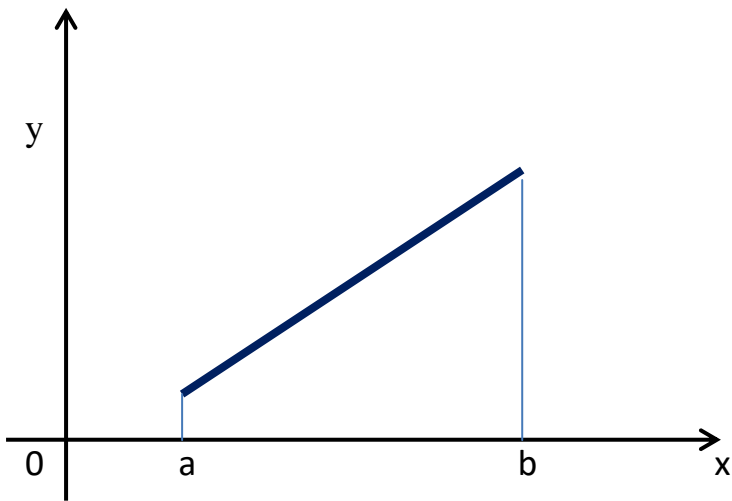
II. Вивчення нової теми.

Нехай на відрізку $[a;b]$ задана неперервна функція $y=f(x)$. Тоді, як доводиться в курсі математичного аналізу, серед множини значень такої функції є найбільше і найменше значення. Ці числа і називаються відповідно найбільшим і найменшим значенням функції. Постає запитання: як знайти точки відрізка $[a;b]$, в яких функція набуває свого найбільшого і найменшого значень?

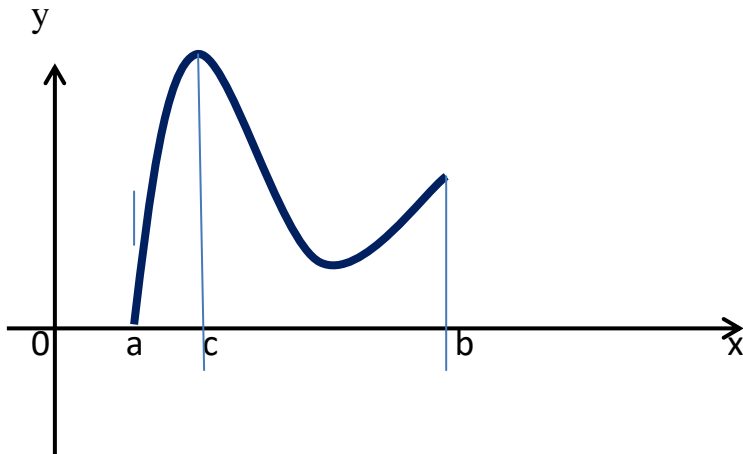
Зазначу, що функція може набувати свого найбільшого і найменшого значень як на кінцях відрізка, так і у внутрішніх його точках. Наприклад, на мал.1 зображено графік неперервної функції, яка у внутрішній точці c_1 відрізка $[a;b]$ набуває найбільшого значення, а у внутрішній точці c_2 – найменшого.

На мал.1 зображено графік функції, яка на кінцях відрізка набуває найменшого і найбільшого значень.

Може статися і так, що одного із значень функція набуває всередині відрізка, а другого – на одному з кінців. Так, на мал.3 зображено графік неперервної функції, яка на лівому кінці відрізка(точка a) набуває найменшого значення, а у внутрішній точці(точці c) – найбільшого.

Якщо функція набуває найбільшого (найменшого) значення всередині відрізка, то це найбільше(найменше) значення є одночасно і локальним максимумом (мінімумом) заданої функції. Звідси випливає правило знаходження точок, в яких функція набуває найбільшого(найменшого) значення на відрізку $[a;b]$.

Щоб знайти найбільше(найменше) значення неперервної функції на відрізку $[a;b]$, треба знайти всі локальні максимуми(мінімуми) і порівняти їх із значеннями функції, яких вона набуває на кінцях відрізка. Найбільше(найменше) число серед утворених чисел і буде найбільшим(найменшим) значенням функції, заданої на відрізку $[a;b]$.

III. Практична робота.

А зараз розв'яжемо завдання, застосовуючи правила знаходження найбільшого і найменшого значення функції: $y = 2x^3 + 3x^2 - 12x + 7, x \in [0; 2]$.

Знаходимо похідну за правилами знаходження похідних, які ви повторили на початку уроку. $y' = 6x^2 + 6x - 12$.

Прирівнюємо похідну до нуля і знайдемо стаціонарні точки.

$$6x^2 + 6x - 12 = 0$$

Скоротимо на 6. Отримаємо $x^2 + x - 2 = 0$

Знайдемо корені рівняння $x_1 = 1; x_2 = -2$. Перевіримо, чи належать наші точки відрізку $[0; 2]$. $1 \in [0; 2]$, а $-2 \notin [0; 2]$. Обчислимо значення функції в точці $x_2 = 1$ і на кінцях відрізка, тобто в точках $x_3 = 0; x_4 = 2$.

$$y(2) = 2 \cdot 2^3 + 3 \cdot 2^2 - 12 \cdot 2 + 7 = 16 + 12 - 24 + 7 = 11;$$

$$y(1) = 2 \cdot 1^3 + 3 \cdot 1^2 - 12 \cdot 1 + 7 = 2 + 3 - 12 + 7 = 0;$$

$$y(3) = 2 \cdot 0^3 + 3 \cdot 0^2 - 12 \cdot 0 + 7 = 7.$$

Отже найбільше значення дорівнює $y = y(2) = 11$; найменше значення функції $y = y(1) = 0$.

2. Знайти найбільше і найменше значення функції $y = 3x^5$ на $[-1; 1]$

$$y' = 15x^4; 15x^4 = 0, x = 0; y(0) = 0; y(1) = 3; y(-1) = -3.$$

А) Найбільше значення функції $y(1) = 3$.

Найменше значення функції $y(-1) = -3$; №7

Б) Найбільше значення функції $y(1) = 5$;

Найменше значення функції $y(-1) = -3$.

3. Знайти довжину сторін прямокутника, що має площу 144м^2 та найменший периметр.

Нехай одна сторона прямокутника x см, тоді друга - $\frac{144}{x}$ см, а периметр $P(x) = (2x + 2 \cdot \frac{144}{x})$ см. Знайдемо похідну і прирівняємо до нуля.

$P(x) = (2x + 2 \cdot \frac{144}{x})$ см. Знайдемо похідну і прирівняємо до нуля.

$P(x) = 2 + 2 \cdot (-) = 2 -$; $2 - = 0$; $2x^2 = 288$; $x^2 = 144$; $x = \pm 12$; $x > 0$; $x = 12$. Відповідь: 12 см; 12 см.

4. Знайти найбільше і найменше значення функції $f(x) = x^3 - 3x$, на відрізку

$x \in [0; 2]$

5. Знайти найбільше і найменше значення функції $Y = 2x^2 + 4x$ на $[0; 2]$

6. Знайти найбільше і найменше значення функції $Y = 2x^2$ на $[0; 2]$

7. Знайти найбільше і найменше значення функції $Y = x^2 + 2x$ на $[-1; 2]$

8. Знайти найбільше і найменше значення функції $Y = x^3 + 3x$ на $[-1; 3]$

9. Знайти найбільше і найменше значення функції $Y = x^4 + 4x$ на $[-1; 1]$

Підсумок. Отже, який можна зробити висновок? Лише завдяки вашій наполегливості можна вивчити програмовий матеріал і отримати хороші оцінки. Опрацювати § 26, п.2, ст. 155